‘De toerisme paragraaf’
5 actiepunten voor toerisme & recreatie

Elst, maart 2022

Geachte coalitie,

Deze gemeenteraadsverkiezingen vallen samen met de ingezette periode van herstel uit de coronacrisis voor Nederland en daarmee ook voor de Veluwe, de regio Arnhem en het Rijk van Nijmegen. Met de inzet van het herstel begint ook een periode van reflectie op de schade die de coronacrisis aan onze samenleving heeft toegebracht. Evident is dat de toeristische sector zwaar getroffen is en de schade, ook al is deze niet altijd even zichtbaar, groot is. Vóór de coronacrisis was de toeristische sector op de Veluwe, de regio Arnhem en het Rijk van Nijmegen goed voor bijna 3 miljard aan directe bestedingen en ruim 45.000 banen. Daarmee is de sector in de regio groter dan de bouw of de landbouw.

Inmiddels trekt de vraag in de sector aan en weten consumenten de weg naar horeca, dagattracties en culturele instellingen weer te vinden, maar dat betekent niet dat de tekorten, schulden en het gebrek aan personeel opeens verdwenen zijn. Daarbij komen de gevolgen van de recente ontwikkelingen in de Oekraïne waardoor in ieder geval het inkomende buitenlandse bezoek wederom een tik krijgt. Wat de gevolgen zullen zijn voor het binnenlands toerisme is afwachten: de oplopende inflatie vormt in ieder geval een serieuze bedreiging. Desondanks is de toeristische sector onmiskenbaar trots, weerbaar en veerkrachtig. Ondernemers zetten de schouders eronder en werken hard om hun bedrijven weer gezond te krijgen. Wij verwachten dan ook dat de toeristische sector uiteindelijk sterker en meer toekomst-bestendig uit de coronacrisis zal komen. Maar daar moeten overheden en bedrijven wel samen aan werken. Met elkaar kunnen we ervoor zorgen dat de toeristische sector die belangrijke bijdrage, in termen van economie, werkgelegenheid, leefbaarheid, aantrekkelijke woonomgeving en duurzaamheid aan de lokale en regionale omgeving, kan blijven bieden.

Als regionaal bureau voor toerisme dragen wij graag ons steentje bij en daarom bieden wij u onze ‘Toerisme paragraaf’ aan, in de hoop dat u deze opneemt in uw coalitieakkoord.

Mocht u naar aanleiding van onderstaande punten vragen hebben dan zijn wij uiteraard meer dan bereid om deze te beantwoorden. Wij werken de komende jaren graag samen aan het herstel van de toeristische sector, zodat we de kansen kunnen benutten die het toerisme biedt.

Met vriendelijke groet,

Herre Dijkema
Directeur
Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen

Reinou de Haan
Merkleider
VisitVeluwe

Bas van Es
Merkleider
Visit Arnhem Nijmegen

De ‘Toerisme paragraaf’ omvat 5 punten:

1. Koester en omarm toerisme als kans voor economisch herstel

Te vaak krijgt toerisme pas politieke aandacht als het over de negatieve gevolgen gaat: zo draagt de drukte op sommige plekken en op sommige momenten bij aan het beeld dat toerisme overlast veroorzaakt. Hiermee raakt de belangrijke bijdrage die bezoekers leveren aan de brede welvaart in de regio, denk aan economie, leefbaarheid en werkgelegenheid, op de achtergrond. Door gericht beleid, met oog voor de belangen van inwoners én ondernemers, van natuur én recreatie, van economie én stikstof, wordt toerisme niet langer een doel op zich, maar een middel om de ambities van de regio te realiseren. Wij hebben hier de afgelopen jaren al stappen in gezet door het ontwikkelen van lokale/regionale toeristische visies, gestoeld op principes als spreiding, werkgelegenheid, duurzaamheid en leefbaarheid. Graag denken we mee over deze visies en de uitwerking ervan: hoe kan uw gemeente binnen de regionale samenwerking en binnen de geschetste kaders van duurzaamheid, natuur en inwonersbelangen, profiteren van toerisme? Wij zetten daarnaast graag onze kennis, data en marketingcapaciteit in om gemeenten te adviseren en te ondersteunen bij het vinden van een duurzame balans. Wij kunnen concreet meedenken over de invulling van het coalitieakkoord en mede invulling geven aan de breedte die de sector toerisme en recreatie brengt in de verschillende domeinen.

Actie: Een aantrekkelijke leef- en recreatieomgeving is belangrijk voor het welbevinden en de vitaliteit van inwoners, na corona is dat zelfs belangrijker dan ooit! Investeer daarom in natuur, wandel- fiets- en ruiterpaden en recreatieve vaarwegen, zodat inwoners actief kunnen recreëren in hun eigen regio. Bijkomend voordeel is dat ze daarmee ook vaak hun bestedingen in de regionale toeristische bedrijven doen. Deze bestedingen zijn op hun beurt van essentieel belang voor de regionale economie, de werkgelegenheid en de leefbaarheid in de regio.

2. Neem regie over waar meer of minder bezoekers gewenst zijn

Er is centrale regie en coördinatie nodig voor een goede spreiding van bezoekers, ofwel op welke plekken meer of minder bezoekers gewenst zijn. Al voor corona was op diverse locaties de balans tussen bewoners, natuur en bezoekers verstoord. Wij hebben met de Drukteradar een instrument ontwikkeld dat aangeeft waar het (te) druk is en waar nog voldoende ruimte is. Met onze Bezoekers Informatie Monitor krijgen we niet alleen inzicht in het aantal bezoekers en de verblijfsduur, maar ook in de demografische gegevens van de bezoeker. Met deze waardevolle data en ander instrumentarium, inspireren wij bezoekers en inwoners om alternatieven te zoeken en te vinden voor de ‘hotspots’. Dat is goed voor de drukke plekken, maar ook voor die plekken in de regio waar nog meer bezoek naartoe kan en wenselijk is. Tegelijkertijd levert dergelijke data ook waardevolle inzichten op over wie de bezoekers zijn, waar zij vandaan komen en wat hun wensen zijn.

Zo blijkt dat een groot deel van het dagbezoek gevormd wordt door de eigen inwoners van de regio. In plaats van in te zetten op groot bereik met weinig effectiviteit, zetten wij met behulp van data onze marketingcommunicatie gerichter en effectiever in.

Wij vragen u om in regionaal verband met ons op te trekken in de (door)ontwikkeling van innovatieve oplossingen, zoals de Drukteradar, zodat we gezamenlijk de groei in bezoek nog beter in banen kunnen leiden en innovatieve producten (door)ontwikkelen om de bezoekers-stromen te reguleren en de leefbaarheid te vergroten.

Actie: Het is op sommige plekken op sommige momenten druk in de regio. Daar staat tegenover dat er nog veel meer plekken en veel meer momenten zijn, waar ruimte is voor recreatie en toerisme. Om meer balans aan te brengen tussen deze drukke en minder drukke plekken, bieden wij met onze activiteiten niet alleen inzicht in drukte, maar inspireren mensen ook om naar andere plekken of op andere momenten te gaan en geven advies over het aantrekkelijk(er) maken van het toeristisch product in uw gemeente. Daarvoor is het nodig om te blijven investeren in dataverzameling en -analyse. Daarmee maken we samen de regio toekomstbestendig en werken we aan brede welvaart voor inwoners in de regio.

3. De mogelijkheden van het zakelijk toerisme benutten

De Veluwe, de regio Arnhem en het Rijk van Nijmegen kenmerken zich door een hoge mate van bedrijvigheid in de sectoren health & hightech, energy, food en duurzaamheid. Stuk voor stuk sectoren met een innovatief karakter en een krachtig toekomstperspectief. Deze bedrijvigheid, gecombineerd met de natuurlijke omgeving en gunstige ligging, maakt onze regio's uitermate geschikt voor (meerdaagse) vergaderingen en trainingen, congressen en zakelijke evenementen. Om optimaal gebruik te maken van dit potentieel is het van belang dat het aanbod (congres- en vergadercentra en hotelcapaciteit) aansluit bij de (potentiële) vraag. De zakelijke markt is van groot belang voor onze regio's. Zij zorgt voor innovatiekracht en versterkt de aantrekkingskracht voor bewoners en bedrijven. Daarom pleiten wij ervoor om gezamenlijk te investeren in het zo aantrekkelijk mogelijk maken en promoten van de regio voor het zakelijk toerisme. Congres-en vergadercentra, hotels en de toeleverende industrie, zoals audiovisuele bedrijven en cateraars, hebben hier direct profijt bij. En retail, horeca en toeristische ondernemers profiteren doordat wij inzetten op een meerdaags verblijf.

Actie: Jaarlijks worden er alleen al in Nederland honderdduizenden zakelijke evenementen en bijeenkomsten georganiseerd, die gezamenlijk meer dan 130 miljoen bezoekers en deelnemers genereren. De totale omzet van de zakelijke evenementenmarkt bedroeg - pre-corona - € 6,5 miljard (Bron: CLC-Vecta). Waarbij Gelderland de derde provincie is voor wat betreft zakelijke evenementen en bijeenkomsten. Dat is voor onze regio en voor uw gemeente interessant: niet alleen als inkomstenbron voor de verblijfsaccommodaties en de horeca, maar ook door de werkgelegenheid die het genereert in de regio. Investering in zakelijke congressen en

bijeenkomsten is dus buitengewoon waardevol en draagt bij aan de brede welvaart in gemeente en regio. Toch ontbreekt het aan een gezamenlijke, regionale visie en strategie op deze zo relevante zakelijke, toeristische markt. Wij roepen u daarom op om in regionaal verband deze handschoen samen met ons op te pakken en middelen vrij te maken voor een praktische en resultaatgerichte aanpak voor de zakelijke markt.

4. Duurzaamheid als gezamenlijke opdracht

Duurzaamheid is voor de toeristische sector geen noviteit meer. (Potentiële) bezoekers verlangen dit ook van de sector: van hotels met 'green keys' tot restaurants met lokale producten. Denk daarbij ook aan het stimuleren van reizen met het openbaar vervoer als alternatief voor de auto, of de trein als alternatief voor het vliegen naar Europese steden. Sustainable development goals (SDG) moeten ook vertaald worden naar beleid op lokaal en regionaal niveau. Wij adviseren om onder andere deze doelstellingen mee te nemen in de Duurzaamheidsambities. En om toerisme en recreatie als middel mee te nemen in bredere thema's en niet als solitair onderwerp te zien. Daarnaast denken wij graag mee over de vraag hoe toerisme en recreatie verduurzaamd kunnen worden en betrekken hierbij ons regionale partnernetwerk van ruim 600 toeristische ondernemers. Op deze wijze komen we samen tot breed gedragen en collectieve duurzaamheidsinitiatieven.

Actie: De toeristische sector in de regio wil graag aan de slag om duurzamer, toegankelijker en inclusiever te worden, maar het ontbreekt vaak aan de kennis en financiële draagkracht om initiatieven op dit gebied te starten. Graag willen wij de gemeenten oproepen om samen met Koninklijke Horeca Nederland, de Hiswa-Recron en onszelf een actieplan te maken, dat met behulp van Provincie, Rijk en andere fondsen, de sector duurzamer, toegankelijker, inclusiever en daarmee toekomstbestendiger gaat maken.

5. Regionale samenwerking op het gebied van toerisme vormgeven

Om de toeristische ambities te realiseren is regionale samenwerking, met meer slagkrachten democratische legitimatie, essentieel. Veluweop1 en de Groene Metropool Regio (opgave 'de Ontspannen Regio') zijn belangrijke regionale organen die o.a. op toeristisch, recreatief en cultureel gebied inzetten op de kracht van het samenwerken. De belangrijkste regionale trekpleisters, voorzieningen en landschappen hebben namelijk per definitie een gemeentegrensoverschrijdende functie. Voor inwoners en bezoekers biedt het mozaïek van kwaliteiten in de regio de basis voor ontspanning, welbevinden en vrijetijdsbesteding. Wij roepen u op om te participeren en actief deel te nemen aan deze regionale samenwerkings-vormen. Zodat de toeristische sector na het herstel duurzaam en gecontroleerd door kan blijven groeien en het herstel van biodiversiteit en natuur, een van de speerpunten uit de agenda Veluweop1, gerealiseerd wordt.

Actie: Bewoners en bezoekers houden zich bij hun vrijetijdsbesteding niet aan gemeente-grenzen. Des te belangrijker is het om op het niveau van de regio met elkaar samen te werken aan een goede positionering in binnen- en buitenland, toeristische productontwikkeling en beleid. Regionale samenwerking is een noodzakelijke voorwaarde, zowel financieel als materieel, om in de competitieve vrijetijdsmarkt zichtbaar te zijn. Wij roepen u daarom op om de samenwerking binnen de regio te blijven omarmen en te versterken: alleen ben je sneller, maar samen kom je verder.

Deze brief wordt mede ondersteund door:

VRIJHEIDS MUSEUM

NEDERLANDS OPENLUCHT MUSEUM

KONINKLIJKE BURGERS' ZOO

Leisurelands

LANDGOED HUIS SEVENAER

PALEIS HET LOO

staatsbosbeheer

Kröller Müller

AIRBORNE MUSEUM HARTENSTEIN

Horeca NEDERLAND

Sanadome HOTEL & SPA NIJMEGEN

HISWA RECRON

Onze gegevens:
Toerisme Veluwe Arnhem Nijmegen
Dorpsstraat 14, 6661 EK Elst
Tel. 088-3660250
info@toerismevan.nl